

GŁOS SŁUŻBY PAŃSTWOWEJ

stałej i prowizorycznej.

Miesięcznik „Galicyjskiego Stowarzyszenia wzaj. pom. Służby państwowej w Krakowie“.

Prenumerata w Austrii z przesyłką pocztową rocznie 4 kor., półrocznie 2 kor. 10 hal., kwartalnie 1 kor. 10 hal. Numer pojedynczy 20 hal. — Dla zagranicy rocznie 5 koron.

Adres Redakcyi i Administr.: **Kraków, ul. św. Tomasza 37.**
Autorom zapewniona ścisła dyskrecya. — Ogłoszenia i załączniki przyjmuje się według umowy. Reklamacye uwzględnia się do 30 dni.

Walne Zgromadzenie.

Dnia 24. marca b. r. o godzinie 3. po południu, odbyło się w Krakowie, w sali „Związku chrześcijańskich robotników“, przy ulicy św. Tomasza l. 37, siódme Walne Zgromadzenie „Pierwszego galicyjskiego Stowarzyszenia wzajemnej pomocy sług państwowych“. Obradowano na podstawie programu, ogłoszonego w poprzednim numerze „Głosu służby państwowej“.

Przybyło około 100 członków, między nimi kilka pań i kilku delegatów z prowincyi. Osób, nie będących członkami, ze względów statutowych na zgromadzenie nie dopuszczono.

Walne Zgromadzenie zagaikł prezes Ratyński następującymi słowy:

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Kochani Koledzy!

Po raz siódmy od założenia Stowarzyszenia, jako jedyny dotąd jego prezes, mam zaszczyt powitać Was w tem miejscu zebranych, celem odbycia Walnego Zgromadzenia. Dziękuję za liczne przybycie, za ofiarę czasu i trud, celem omówienia spraw, ogół obchodzących.

Przedewszystkiem powinniśmy uczcić pamięć tych, którzy zeszłego roku byli wśród naszego grona, a dzisiaj ich zwłoki kryje zimna mogiła, którzy pomarli ciałem, lecz duchem nieśmiertelnym są pośród nas. I my z nimi się połączymy, bo nasza przyszłość jest tam. W ubiegłym roku przenieśli się do wieczności koledzy: Waśkow Modest, Szydłowska Marya, Zawadzki Paweł, Puszkareńko Piotr, Stanoch Antoni, Guzik Jakób, Muniak Marcin, Prochownik Marcin.

Każdemu z nich poświęciliśmy wspomnienie pośmiertne, w naszej gazecie, bo wszyscy spełniali sumiennie swoje obowiązki i byli dobrymi członkami Stowarzyszenia. Prócz tego należy się im wyraz czci na Walnym Zgromadzeniu. Uczcijmy więc ich pamięć przez powstanie z miejsca (Zgromadzenie w milczeniu się podnosi).

Zarazem zaznaczam, iż za duszę wszystkich dotąd zmarłych członków odprawia się w miesiącu listopadzie żałobne nabożeństwo i że ten zwyczaj chrześcijański także nadal będzie zachowany.

A teraz przystępuję do spraw bieżących. Wprawdzie są do tego przeznaczeni pp. referenci, którzy je dokładnie omówią, atoli i ja, jako prezes Stowarzyszenia, spraw tych ze stanowiska ogólnego dotknąć muszę. Przedewszystkiem podnoszę, iż ilość członków

Stowarzyszenia wynosi około 260. Jest wprawdzie niższą, niż była w pierwszych latach istnienia, ale to nas nie przeraża. Ubytek należy przypisać głównie wystąpieniu malkontentów, śmierci i wielkiej ostrożności w przyjmowaniu nowych członków. Wolimy mieć mniej członków, a porządnych, niż dużo źle spełniających swoje obowiązki. Nie każdego też ze zgłaszających się przyjmujemy i pierwiej badamy, czy Stowarzyszenie będzie miało z niego pożytek.

W ubiegłym roku wypłacono członkom tytułem zapomóg koleżeńskich, tytułem nadzwyczajnych wsparć, a wdowom tytułem pogrzebowego i tytułem odpraw znaczne sumy pieniężne, co szczegółowo wykaże skarbnik Stowarzyszenia.

Od początku istnienia wydało nasze Stowarzyszenie na te cele sumę kilkunastu tysięcy koron, a to jest wcale ładnym kapitałem.

Za tak niskie opłaty, jakie uiszczają nasi członkowie, nie jest żadne inne Stowarzyszenie w możności świadczyć tyle dobrego.

Mimo to mamy jeszcze około 6000 koron uskładanego kapitału żelaznego na nieprzewidziane, nadzwyczajne wydatki, lub na jaką trwałą fundacyę, dostępną wszystkim członkom Stowarzyszenia.

Poczucie solidarności wzrasta wśród naszych członków, dowodem tego składki na sztandar, które przekroczyły 500 koron, więc dosięgły kwoty tak poważnej, iż przy jej pomocy zaraz do sprawienia sztandaru przystąpić moglibyśmy. Niestety, kilka projektów naszego sztandaru nie zostało przyjętych przez władzę polityczną, do której zatwierdzenie należy i wskutek tego wciąż jesteśmy w stanie oczekiwania. Mam jednak nadzieję, iż już w tym roku wszelkie zapory sztandarowe zostaną przełamane i niedługo będziemy obchodzili uroczystość jego poświęcenia.

Dowodem zaś sympatyi, jaką się cieszy nasze Stowarzyszenie w szerokich sferach miasta, jest zabawa taneczna, urządzona w minionym karnawale. Była ona niezaprzeczenie największą ze wszystkich zabaw krakowskich, bo zgromadziła około tysiąc uczestników i uczestniczek, a dochód z niej, przeznaczony dla wdów i sierót po członkach Stowarzyszenia, był mimo wielkich kosztów urządzenia znaczny, bo wyniósł 500 koron!

Największem zaś zadowoleniem może mię napęłnić fakt, że w ubiegłym roku był tak bardzo pożądany spokój w naszym Stowarzyszeniu i w jego zarządzie. O niesnaskach, nieporozumieniach nikt nie słyszał, a jeżeli były różne zdania, to je wzajemnie szanowano, bo

wszystkim rozchodziło się o dobro ogółu, nie jednostek. Co zaś było fermentem niezadowolenia, to dawno odpadło i tego fermentu na nowo przyjmować nie myślimy.

Prócz stron jasnych, była jednak i sprawa mniej przyjemna, którą z tego miejsca muszę wytknąć. Odnosi się to do płacenia wkładek miesięcznych, a głównie dodatków na odprawy wdowie. Otóż trafiali się członkowie, którzy ten obowiązek zaniedbywali, nie płacili wkładek regularnie, a o odprawach wdowich całkiem zapominali. Wskutek tego powstał w rachunkach zamęt, który funkcyonaryuszom zarządu przysporzył mnóstwo trudności, a niejednej wdowie wyrządził krzywdę materialną, bo otrzymała mniej, niż się jej powinno było wypłacić, gdyby wszyscy członkowie swoje obowiązki pod tym względem sumiennie wypełniali. Z tego powodu wyrażam żal i przesyłam przestrożę, aby podobna opieślność więcej się nie przytrafiła, bo świadczyłaby bardzo smutnie o naszym stanie.

Dzisiejsze Walne Zgromadzenie jest zwołane celem przeprowadzenia wyboru prezesa i całego Zarządu. Akt to bardzo doniosły dla rozwoju Stowarzyszenia, bo, jaki prezes i Zarząd, takim jest Stowarzyszenie. Co do wyborów, nikt Was, szanowni koledzy, nie myśli kępować. Wprawdzie komisya matka postawi Wam kandydatów, ale możecie żadnego z nich nie wybrać, lub wybrać tego, kto się Wam spodoba, a nad innymi możecie przejść do porządku dziennego. Praca w Zarządzie Stowarzyszenia nie jest łatwą, lecz ciężką i odpowiedzialną, nikt się też o nią nie doprasza. Obecny Wydział, wraz ze mną, ustępuje z całym spokojem, jaki daje przekonanie, iż się uczciwie, bez zarzutu pracowało dla dobra ogólnego. Siedm lat, prawie w tym samym składzie, wytrzymałyśmy na posterunku. Siódemka oznacza kosę. Ta kosa w siedmiu latach ścięła niejedno Stowarzyszenie, a nasze stoi silnie, jak stało. Skoro więc Stowarzyszenie stoi silnie, to nas możecie panowie wszystkich skosić i zastąpić członkami nowymi.

O to Was przedewszystkiem ja proszę, bo jestem już syt pracy w Stowarzyszeniu, które z kilku dobrymi kolegami z niczego postawiliśmy na nogi.

Dobra tego Stowarzyszenia gorąco pragnę i chętnie wytrwam pod jego sztandarem do śmierci, jako zwykły szeregowiec.

Wreszcie, jako ustępujący prezes, czuję się zobowiązany wyrazić szczerze, z głębi serca płynące uznanie i podziękowanie wszystkim członkom Zarządu Stowarzyszenia. Stwierdzam i podnoszę otwarcie, iż obowiązki swoje spełniali najsumienniejsz, że we wszystkim szli mi na rękę i z całym zapałem pracowali dla dobra Stowarzyszenia.

Dziękuję także serdecznie redaktorowi naszej gazетки „Głosu służby państwowej“ za znakomite od samego początku redagowanie tejsze, za dzielną pod każdym względem obronę naszego stanu, do czego nie zbywa mu ani na znajomości stosunków, ani na cywilnej odwadze. Nasz redaktor przyczynił się w wysokim stopniu do rozwoju Stowarzyszenia, upraszam go przeto, aby wytrwał na posterunku mimo ustąpienia dotychczasowego prezesa i Wydziału i z tą samą gorliwością nadal dla naszego dobra pracował.

A teraz przystępuję do wyczerpania porządku dziennego. (Rzęsiste oklaski).

Sekretarz prezydjalny, p. Cyryl Onyszkiewicz, miał odczytać protokół z ostatniego Walnego Zgromadzenia. Ponieważ sprawozdanie z zeszłorocznego Wal-

nego Zgromadzenia było swojego czasu drukowane w „Głosie służby państwowej“ i wszystkim dobrze jest znane, więc dla uproszczenia sprawy uwalnia Zgromadzenie p. Onyszkiewicza od odczytania całego protokołu, żądając tylko przytoczenia na ostatniem Walnem Zgromadzeniu zapadłych uchwał, czemu też w zupełności staje się zadość.

P. Onyszkiewicz dał także pogląd na czynność Wydziału i Zarządu Stowarzyszenia za rok ubiegły. Odbyło się w tym czasie w Wydziale 26 posiedzeń zwyczajnych, 10 nadzwyczajnych. Posiedzeń Zarządu było 104, wpłynęło do niego pism 340, udzielono na nie 300 odpowiedzi, prócz bardzo licznych ustnych informacyi. Prócz tego prowadzenie rachunków kasowych przysparzało wiele zajęcia. Aby nie było stagnacyi, cały Zarząd musiał gorliwie pracować i niejednokrotnie jego posiedzenia przeciągały się do godziny 10. i 11. w nocy.

P. Orkisz przedkłada następnie wyczerpujące, kilku dokumentami poparte sprawozdanie kasowe. Jakkolwiek było już ogłoszone w poprzednim numerze „Głosu służby państwowej“ i wszystkim jest dobrze znane, przytacza najważniejsze pozycye, porównuje je z pozycyami z lat ubiegłych i daje w ten sposób pouczający pogląd na rozwój Stowarzyszenia nie tylko za rok ostatni, lecz za całe siedm lat jego istnienia.

Ze sprawozdania tego przytaczamy następujące zestawienie.

W dochodach z powodu śmierci członków, wykreślenia nie czyniących zadość statutowi i dobrowolnego wystąpienia wpłynęło z miesięcznych opłat mniej 523 kor., do funduszu wdów i sierót mniej 126 K, natomiast wpłynęło więcej z wpisowego 32 koron, bo wstąpiło do Stowarzyszenia więcej nowych członków, niżeli w roku poprzednim. Prócz tego było mniej ze zabaw 93 kor., z anonsów mniej 157 kor., składek na sztandar mniej 123 kor., a z prenumeraty więcej 8 kor., niż w roku poprzednim.

W rozchodach wydano w tym samym czasie na koszta pogrzebowe więcej 200 kor., na odprawy wdowom i sierotom więcej 212 kor., na koszta obrony prawnej członków więcej 10 kor., na wsparcia w czasie choroby więcej 2 kor., na wydawnictwo gazety więcej 68 kor., na koszta delegacyi więcej 30 kor. Natomiast wydano mniej na zapomogi w nieszczęściu o 20 kor., na marki gazetowe 9 kor., na obsługę lokalu 26 kor., na drobne wydatki 11 kor., niż w r. 1910.

Ogólny przychód był w r. 1911. większy o 446 kor., ogólny rozchód większy o 290 kor., a stan majątku większy o 155 kor., niż w roku poprzednim, co, mimo zmniejszonej liczby członków, jest dowodem większego rozwoju Stowarzyszenia. Dzięki temu fundusz żelazny wzrósł w ostatnim roku o 191 kor., fundusz bieżący o 53 kor., a sztandarowy o 17 koron.

Bardzo pouczające są także cyfry porównawcze z pierwszego zamknięcia rachunkowego w roku 1907. i z r. 1911. Z tego porównania wynika, iż wprawdzie dochód w roku 1911 był o 1053 koron mniejszy, niż w r. 1907, atoli mimo to, pozostałość kasowa jest o 1499 kor. większa niż w r. 1907. Przyczyna w tem leży, iż przy mniejszej ilości członków Stowarzyszenie mniej wydaje na przeróżne zapomogi, więc ogólny stan kasowy, mimo mniejszych wpływów, się polepsza. Tem samem zbyt wielka ilość członków swojemi drobnymi opłatami nie mogłaby pokryć większych nad nie wydatków, spożywałaby poprzednio nagromadzone fun-

dušie i stałaby się ciężarem dla Stowarzyszenia. Niema więc finansowej podstawy do utyskiwania na mniejszą liczbę członków, a z przyjmowaniem nowych nie trzeba się bardzo kwapić, bo nowy członek, na razie prawie nic nie wniesie do Stowarzyszenia, a jest zaraz dopuszczony do korzystania ze wszystkich dotąd nagromadzonych funduszy. Nie wynika z tego, aby Stowarzyszenie nie przyjmowało nowych członków, o ile zasługują na zaufanie, lecz jest przestroga, aby nie przyjmować członków niepewnych, którzy chcieliby się wpisać do Stowarzyszenia na czas n. p. zbliżającej się choroby, aby je wykorzystać, a potem opuścić, co się już dotąd niejednokrotnie tafiało.

Ze sprawozdania p. Orkisz, zestawionego na podstawie wydatków ze wszystkich lat poprzednich, wynika, iż ostatni rok wymagał największych dotąd wydatków na pogrzebowe i odprawy wdowie. Wydano na ten cel 1513 koron 50 halery, gdy dawniej, przy największej liczbie członków, wydatek na pogrzebowe i odprawy wdowie wynosił najwyżej 1101 kor. 50 hal. Powodem jest wzrastająca śmiertelność wśród członków Stowarzyszenia. Natomiast spadły zapomogi chorobowe z 1412 kor. 40 hal. na 804 kor. wskutek tego, iż ustąpili z listy członków wyzyskiwacze, którzy zmyślali obłożne choroby, aby brać zapomogi i wskutek większej kontroli ze strony zarządu Stowarzyszenia.

Wogóle wypłaciło dotąd Stowarzyszenie swoim członkom na zasiłki chorobowe 4.530 kor., na pogrzebowe 1.320 kor., na odprawy wdowie 4.045 kor., a na inne zapomogi 155 kor., **razem dziesięć tysięcy pięćdziesiąt koron**, mimo to jest jeszcze w kasie i na procencie, dzięki roztropnej i uczciwej gospodarce zarządu, kwota, wynosząca z końcem 1911 r. **5.588 koron 90 hal.** W tym zaś roku suma ta wskutek dochodu z zabawy, wynoszącego 500 kor. i ze zwyczajnych oszczędności, przekroczy 6 000 koron.

Zarząd z drogi rozumnej gospodarki finansowej nie zejdzie za żadną cenę, nie da się porwać rozrzućnym projektom, mogącym zniszczyć dorobek, lecz musi się starać, aby go zwiększyć, bo wówczas może znowu przystąpić do podwyższenia pogrzebowego i wszelkich zapomóg bez obawy bankructwa.

Wreszcie podał p. Orkisz sumiennie, z wielką pracowitością opracowany wykaz dotąd zmarłych członków i wysokość dla nich wydanych sum tytułem pogrzebowego, odprawy wdowiej i zasiłków za czas śmiertelnej choroby. Przytaczamy je w niniejszem sprawozdaniu.

W r. 1907 zmarł ś. p. Wojciech Przyjacielski, wydano na niego 230 koron. W r. 1908 zmarli ś. p. członkowie: Kunysz Roman (wydatek 275 kor. 50 hal.), Jan Żarski (250 kor.), Szymon Prokopeczuk (250 kor.), Jan Łuszczyński (313 kor. 50 hal.). W r. 1909: Zawada Leon (250 kor.), Kaleta Andrzej (317 kor. 40 hal.), Walczykiewicz Jan (250 kor.), Rybarski Karol (250 kor.), Ziffer Emanuel (293 kor. 80 hal.). W r. 1910: Działowski Jan (286 kor.), Fedorenko Gabriel (292 kor. 60 hal.), Paradowski Karol (151 koron). Boks Wojciech (222 kor. 20 hal.), Turczyn Jan (200 kor.), Wittner Leon (200 kor.). W r. 1911: Szydłowska Marya (50 kor.), Zawadzki Paweł (181 kor.), Puszkareńko Piotr (212 kor. 20 hal.), Stanoch Antoni (303 kor.), Guzik Jakób (313 kor. 80 h), Muniak Marcin (232 kor.), Prochownik Marcin (180 kor.). W r. 1912 zmarł dotąd ś. p. Moczurad 180 kor. a Waśkow 211.50 K († 1911).

Z tego zestawienia wynika, iż świadczenia materialne dla wdów po członkach, mimo zmniejszenia odprawy wskutek mniejszej ilości członków, są wcale poważne, bo z dodatkiem pogrzebowym i zasiłkami za czas przedśmiertnej choroby przekraczały nawet kwotę 300 koron. Stowarzyszenie stara się też o podwyższenie pogrzebowego, aby, o ile się da, wyrównać ubytek z odprawy wdowiej. Pogrzebowe podskoczyło z 30 kor. w r. 1907. na 60 kor. w r. 1912., więc podwoiło się. Gdy fundusze na to pozwolą, Wydział będzie się starał zaproponować Walnemu Zgromadzeniu dalszą podwyżkę. Wobec tego przedstawienia wszelkie narzekania na niżkość zasiłków wdowich, wypłacanych po śmierci członków, o ile dotyczą zarządu są niesłuszne i niczem nieusprawiedliwione. Wydział może tylko tyle dawać, na ile zezwala statut i uchwała Walnego Zgromadzenia. Wszelkie więc rzucania się na zarząd z tego powodu, iż więcej nie daje, niż ma prawo, są niegrzecznością, tem bardziej, iż niema żadnego innego Stowarzyszenia, któreby przy tak małych opłatach tyle dobrego czyniło swoim członkom i z taką przecznością starało się ich przyszłość zabezpieczyć.

Wreszcie zaznaczamy, iż niestrudzony skarbnik, p. Orkisz, zaapelował, aby dłużnicy spłacili wkładki zaległe na odprawy wdowie, które wynoszą poważną sumę 270 koron, z czego winni miejscowi 135 koron i 135 koron zamiejscowi. Kwota ta, spłacona obecnie, byłaby rezerwą na odprawy wdowie, zapewnijającą wypłatę zaraz po śmierci członka, zanim żyjący członkowie złożą po 50 halery. Obecnie wypadki śmierci są mniej liczne, dlatego zaległości bez uciążliwości dla członków mogą i powinny być wyrównane.

P. Broda przedstawia statystykę członków za rok 1911. Z początkiem tego roku było członków 286. Ubyło przez śmierć, wykreślenie i dowolne wystąpienie 65. Pozostało z dawnych członków 221. Przyjęto w ciągu roku nowych członków 35, więc z końcem roku 1911. wykazuje statystyka 256 płaćących członków. Członkowie Stowarzyszenia odnoszą z niego ogromne korzyści, dlatego wszyscy powinni sumiennie wypełniać swoje obowiązki, bo bez należytego usprawiedliwienia nieregularnie płaćących będzie się dalej wykreślało, przez co tylko oni, nie Stowarzyszenie, poniosą stratę. Dlatego referent jeszcze raz gorąco apeluje, aby wszyscy członkowie, jak jeden mąż, regularnie płaćili należytość miesięczną i na odprawy wdowie.

P. wiceprezes Wittek referuje o wysokości wkładek miesięcznych i na odprawy wdowie na rok 1912., tudzież o wysokości świadczeń materialnych Stowarzyszenia wobec swoich członków. Wykazuje, iż jest pożądanem, aby opłaty członków na rzecz Stowarzyszenia pozostały w dotychczasowej wysokości i stawia wnioszek: „Walne Zgromadzenie podwyższy pogrzebowe z 50 na 60 koron“, przez co pogrzebowe, zaraz płatne do rąk wdowy po śmierci członka, będzie dwa razy wyższe, niż w chwili założenia Stowarzyszenia. Natomiast referent nie może się zgodzić z żądaniem, aby oznaczyć stałą wysokość odprawy wdowiej w ten sposób, iżby Stowarzyszenie dopłacało różnicę między stałą kwotą, a sumą złożoną na ten cel przez członków. Wówczas opieszali członkowie płaćiliby jeszcze nieregularniej dodatki na odprawy wdowie, wiedząc, iż bez ich 50 halery Stowarzyszenie resztę dołoży, a przez to Stowarzyszenie musiałoby zbankrutować. Zre-

sztą takie podwyższenie dodatku pogrzebowego nie jest statutem dozwolone.

Nad referatem tym wywiązała się dłuższa dyskusja.

P. Michalski ubolewa nad niedbałością członków o własne dobro. Wielu jest takich, którzy chcą robić interes na Stowarzyszeniu — jak da jedną koronę, zaraz chciałby brać sto, a gdy Stowarzyszenie wyzyskają, występują z niego, aby z nadbranych pieniędzy nie musieli coś zwrócić. Inni znowu obrażają się, że Stowarzyszenie nie dało się im wyzyskać i dlatego występują, lub grożą wystąpieniem. Takie postępowanie jest niegodne służby państwowego. Stowarzyszenie daje, ile się należy, ale więcej dać nie może. Smutno świadczy o nas, iż są członkowie, którzy od czasu do czasu nie chcą dać marnych 50 halerzy na odprawę wdowią, choć wiedzą, że odprawa wdowia jest jedyną deską ratunku dla wdowy po słudze państwowym. Zanim jej zaasygnują pensję wdowią i kwartał pozgonny, jeżeli ma do nich prawo, pierwszej może umrzeć z głodu wraz z całą rodziną. Bywały wypadki, że na pogrzeb służby państwowego jego dzieci nie mogły iść, bo nie miały obuwia, ani okrycia. Powinniśmy więc o sobie pamiętać, aby i nasze dzieci nie pozostały w chwili śmierci ojca w tak smutnym położeniu. Stowarzyszenie niechaj pamięta o sierotach po służbach państwowych nie tylko w chwili śmierci ojca, lecz także później. Powinno im wciąż dopomagać, aż wyjdą na ludzi i potrafią same na chleb zapracować. Dlatego jest pożądanem, aby Stowarzyszenie gromadziło na ten cel najliczniejsze kapitały. Niech będzie między nami miłość, braterstwo, zgoda, wzajemne poszanowanie, nie zawiść, zazdrość, kopanie dołków. Starajmy się powiększyć ilość członków Stowarzyszenia, byśmy byli jak najliczniejszą gromadą, lecz członków porządnych, nie wyzyskiwaczy i samolubów, bo tacy Stowarzyszeniu przynoszą więcej szkody, niż pożytku. Popiera wniosek, aby Walne Zgromadzenie uchwaliło podwyższyć pogrzebowe do 60 koron, bo teraz wszystko podrożało, natomiast inne świadczenia niechaj pozostaną bez zmiany.

Po przemówieniu p. Frycza, Grzegorzycyka i Grzybka wniosek ten jednogłośnie przez aklamację uchwalono.

P. Kantorek referuje imieniem Komisji rewizyjnej. Oświadcza, iż Komisya ta ustawicznie kontrolowała finansową gospodarkę zarządu, że sam, choć nie był członkiem Wydziału, na każde posiedzenie Wydziału przybywał, mając na niem głos doradcy i tam, ze wszystkich sił pracował nad podniesieniem gospodarki Stowarzyszenia. Zaznacza, iż zarząd w ogólności, a w szczególności p. kasyer Orkisz i p. kontrolor Broda sumiennie spełniali swoje obowiązki, ślęczeli co tydzień późno w nocy nad książkami rachunkowymi Stowarzyszenia, aby wszystko było we wzorowym porządku, im więc należy przepisać, mimo wszystko, iż rowy stan majątku. Ubolewa, jak poprzedni mowcy, iż trafiali się członkowie, którzy chcieli wyzyskiwać Stowarzyszenie, żądali zapomóg, choć nie byli obłożnie chorzy, a nawet pełnili w tym czasie urzędowe obowiązki. Jeżeli zaś Stowarzyszenie nie dało się im wyzyskać, udawali obrażonych, występowali z niego i na złość nie Stowarzyszeniu, lecz sobie, zapisywali się do stowarzyszenia niemieckiego, jakkolwiek niemcy tylko o sobie myślą, nie o nas, polakach i rusinach, co także polscy posłowie parlamentarni deputacyom sług państwowych niejednokrotnie mówili. Inni znowu piszą nierozumne ba-

niałuki, chcieliby trząść Stowarzyszeniem, tak traktują zarząd, jakby się składał z chciwców, dbających tylko o siebie i robiących własne interesy. Bardzo to nieładnie. Są także tacy koledzy, którzy dlatego do Stowarzyszenia nie należą, lub z niego wystąpili, bo są za-możni, bo im się dobrze powodzi, więc nie dbają ani o Stowarzyszenie, ani o biedniejszych kolegów, którym powinni dopomagać. Lecz niech przedwcześnie nie tryumfują, bo nie wiedzą jeszcze, jaki koniec ich czeka, czy, podobnie jak wielu innych, takich jak oni mądrych, nie wyciągną kiedyś ręki o pomoc do Stowarzyszenia. Wnosi, by Walne Zgromadzenie uchwaliło zarządowi absolutorium. Uchwalono jednogłośnie.

W sprawie wynagrodzenia dla sekretarza prezydialnego, skarbnika i kontrolora, uchwalono na wniosek p. Michalskiego zatrzymać się z przyznaniem dotychczasowego odszkodowania po 60 koron dla jednego, bo się nie wie, którzy członkowie po nowych wyborach wejdą do Wydziału, czy i ile będą żądali za tę pracę i czy na nią zasłużą sumiennem pełnieniem obowiązków.

Z kolei przyjęto do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie p. Orkisz w sprawie lokaty funduszów Stowarzyszenia. Kwota 5100 kor. jest umieszczona na 5% na książeczce wkładowej Stowarzyszenia urzędników w Krakowie, na tej samej książeczce ulokowano fundusz sztandarowy w kwocie 517 koron, a reszta znajduje się w kasie podręcznej.

Wybór prezesa. Dotychczasowy prezes, p. Ratyński, prosi jeszcze raz, aby go uwolniono z tej godności, a kogo innego obrano prezesem. Następnie opuszcza salę obrad, a przewodnictwo obejmuje pan Kornaś.

Po krótkiej dyskusji, w której zabierali głos pp. Michalski i Witek, uchwalono przez aklamację uprosić p. Stanisława Ratyńskiego, aby dalej był prezesem Stowarzyszenia i dokończył zadań, które Stowarzyszenie czekają w najbliższej przyszłości.

P. Ratyński, uwzględniając naprowadzone motywy, przyjmuje nadal ofiarowaną godność i przyrzeka, jak dotąd, pracować ze wszystkich sił dla dobra Stowarzyszenia. (Oklaski.)

Wybór nowego Wydziału na dwa lata i nowej Komisji kontrolującej na jeden rok.

P. Michalski Wawrzyniec, jako referent Komisji-matki odczytał listę przez nią proponowanych członków tak do Wydziału, jak do Komisji kontrolującej, oznajmił jednak, że lista ta Walnego Zgromadzenia do niczego nie obowiązuje, że każdy może dowolnie kreślić proponowanych kandydatów i w to miejsce wstawiać nowych.

Proponowanymi kandydatami są:

a) do Wydziału pp. Błachut Franciszek, Dan-czuk Tomasz, Frycz Franciszek, Hoszowski Mikołaj, Hajduk Benedykt, Jasiński Franciszek, Kantorek Józef, Krawczyk Stanisław, Kaban Bazyli, Kucharczyk Jan, Koza Michał, Łańko Stanisław, Orkisz Michał, Onyszkiewicz Cyryl, Nytko Jan, Piechota Błażej, Ryba Jan, Skalski Jakób, Stachowicz Ludwik, Śliwiński Mikołaj, Sznurowski Aleksander, Węgrzyn Jan, Witek Jan, Włodarski Stanisław;

b) do Komisji kontrolującej pp. Augustyn Józef, Broda Jan, Mile Piotr, Oferta Franciszek i Kamiński Antoni.

Nad tymi kandydatami odbywało się głosowanie tajne kartkami, natomiast skrutynium było jawne, bo każdy uczestnik Walnego Zgromadzenia mógł być świadkiem odczytywania nazwisk i liczenia głosów.

Mimo dość licznych skreślań co do kilku kandydatów i równie silnego dopisywania nowych, lista przedłożona przez Komisję-matkę w zupełności się utrzymała. Wyżej więc wymienione osoby wchodzi w skład Zarządu Stowarzyszenia na najbliższą kadencję.

Prezes zamknął Walne Zgromadzenie krótkim przemówieniem i oznaczył pierwsze kosztyjące zebranie Wydziału i Komisji kontrol. na poniedziałek 1 kwietnia b. r. godzinę 7 wieczór, w lokalu Stowarzyszenia, ulica św. Tomasza 37, I. piętro, zaś drugie posiedzenie na dzień 22 kwietnia b. r. o godzinie 7 wieczór w tym samym lokalu.

Wreszcie zaznaczamy, iż na Walnem Zgromadzeniu wpłynęły pisma od grup z Sanoka i Jarosławia i zostały przyjęte do wiadomości.

Wiadomości potoczne.

Stan kasy naszego Stowarzyszenia

z końcem lutego bież. roku przedstawia się następująco:

Pozostało ze stycznia . . .	5.156 K 67 h
Przychód w lutym . . .	537 „ 97 „
„ ze zabawy . . .	503 „ 50 „
Razem . . .	6.198 K 14 h
Rozchód w lutym . . .	501 „ 30 „
Pozostało . . .	5.696 K 84 h

Na sztandar złożyli p. p. Doening Oskar 3 K, Jan Kucharzyk Kraków 1 K, Jakób Wieszczyk Borszczów 1 K, ze zabawy Stowarzyszenia 12 K (W nr. 3 gazetki, p. R. Calikowski, zamiast 3 K ma być 1 K). Fundusz sztandarowy wynosi razem 534 K 13 h.

Wsparcie na czas choroby otrzymali członkowie: p. p. H. Dudziak Kuty 8 K 40 h, M. Strzyżowski w Sanoku 12 K 60 h, M. Rogoziewicz Ropczyce 25 K 80 h, J. Ilnicki w Przemyślu 8 K 40 h, F. Komenda w Jarosławiu 12 K.

W poczet członków naszego Stowarzyszenia przyjętymi zostali p. p.: F. Mękarski Sucha, P. Chomań Kolbuszowa, F. Ciótek Wieliczka, K. Pilch, J. Suder, A. Pyrka, M. Plekan, W. Salabura, A. Sznuruwski i M. Koza, Kraków.

Przypomnienie w sprawie zapomóg chorobowycb. Starający się o zasiłek na czas obłożnej choroby, winni mieć na podaniu prócz stwierdzenia lekarza i przełożonego urzędu, także poświadczenie przewodniczącego grupy, iż proszący jest rzeczywiście obłożnie chory. Gdzie niema grupy, tam wystarczy stwierdzenie obłożnej choroby przez lekarza i naczelnika urzędu.

Ważne przypomnienie. Przypominamy P. T. nowo-wybranych Członkom wydziału naszego Stowarzyszenia i komisji skontrolującej, że pierwsze, bardzo ważne posiedzenie, na którym się wydział ukonstytuuje, odbędzie się w najbliższy poniedziałek (nie we wtorek) to jest 1. kwietnia bież. roku w lokalu Stowarzyszenia, przy ulicy św. Tomasza L. 37. Drugie zaś posiedzenie wydziału od-

będzie się 22. kwietnia bież. roku w tym samym lokalu i o tej samej godzinie.

Pokrzywdzenie zasłużonego urzędnika. Przy sądach krakowskich pracował od dłuższego czasu starszy c. k. oficyał, p. Jan Rerutkiewicz, któremu swojego czasu za taktowne postępowanie ze służbą państwową wyraziliśmy podziękowanie. Otóż p. Rerutkiewicz u schyłku swojej służby, wielokrotnie odszczególnionej przez władze przełożone, wniósł prośbę o udzielenie trzymiesięcznego urlopu celem poratowania zdrowia. Podanie to poparł należycie c. k. lekarz powiatowy i przełożony sądu. Mimo to p. Rerutkiewicza spensjonowano z urzędu! Jest to wypadek niestychany w obrębie krakowskiej Apelacji. Krzywda, którą p. Rerutkiewiczowi wyrządzono, jest tem większa, iż do wysłużenia pełnej emerytury brakowało mu zaledwie parę miesięcy, w tym też czasie miał otrzymać jeszcze jedno trienium. P. Rerutkiewicz użył wszelkich możliwych środków w swojej obronie, niestety, jak dotąd, bezskutecznie, bo przemoc rządzi światem. Nieludzkie postąpienie z p. Rerutkiewiczem może jednak wydać inne skutki, bardzo niemiłe dla c. k. rządu. Urzędnicy tracą ochotę do gorliwego spełniania obowiązków, skoro za to u schyłku służby tak płacą, będą robili tylko tyle, ile muszą, a przez to sobie zdrowia i życia zaoszczędzą, a państwo zmuszą do powiększenia liczby urzędników. Jeżeli się wreszcie tak postępuje z urzędnikami, czegoż się mogą spodziewać biedni słuźy państwowi?

Targi o pragmatykę służbową. Komisya parlamentarna dla spraw urzędniczych odbywa od czasu do czasu konferencye z ministrami w sprawie ostatecznego załatwienia pragmatyki służbowej. Ministrowie oświadczyli na ostatnim posiedzeniu stanowczo, iż sprzeciwiają się 35. punktom, postawionym przez komisję parlamentarną. Rząd musi mieć wolną rękę w przyjmowaniu swoich funkcyonaryuszów i nie zgadza się na rozszerzenie praw obywatelskich urzędników poza normę przedłożenia rządowego, natomiast byłby skłonny do wydatniejszego polepszenia materialnego bytu. Dalsze konferencye są trzymane w ścisłej tajemnicy, więc nie można przewidzieć, na czem cały ten targ się skończy. Posłowie pragną, aby pragmatyka w bieżącej sesji parlamentarnej została ostatecznie załatwioną, rząd, widząc tę dążność, chce dać jak najmniej, łatwo więc może dojść do dalszego odroczenia, mimo, iż stan urzędniczy się burzy. Zastanawia przy tem jeszcze jedno. O losach pragmatyki urzędniczej przecież się coś pisze, tymczasem nie się nie wie, jak rząd zamysła załatwić pragmatykę dla słuź państwowych. Ci widocznie są uważani za gorszą klasę obywateli, która musi przyjąć to, co się im narzuci. Jeżeli rząd tak sądzi i służom państwowym narzuci pragmatykę niesprawiedliwą, sądząc, że ją przyjąć muszą, w takim razie może się grubo przerażować.

Uczciwość w służbie przedewszystkiem. W Krakowie i Wieliczce zaaresztowały władze bezpieczeństwa cały szereg konduktorów i portyerów kolejowych za oszustwa, uprawiane z biletami. Konduktorzy, z rozmysłu nie przecinali biletów, aby nieuszkodzone dostawały się w ręce portyerów na stacjach Wieliczka, Kraków, Trzebinia. Portyerzy oddawali je znowu dwom żydom z Chrzanowa, którzy prowadzili nimi tajemniczy handel. W ten sposób jeden

bilet kolejowy obsługiwał w jednym dniu kilku pasażerów. Było to ze strony funkcjonaryszów kolejowych przedsiębiorstwo karkotomne, bo podobne oszustwo przecież na jaw wyjść musiało. I tak się stało. Ministerstwo kolejowe zauważyło zmniejszanie się dochodów na liniach Kraków-Wieliczka, Kraków-Trzebiń, Kraków-Tarnów. Wysłało tedy do Krakowa tajną komisję, złożoną z urzędników wiedeńskiej policji i urzędników ministerstwa. Ta natychmiast wykryła nadużycia, konduktorów, portyerów i żydów zaaresztowała i wydała w ręce sądu. Żydzi poniosą małą stratę, posiedzą parę miesięcy, a potem będą dalej szachrowali, bo to ich fach. Natomiast kolejarze, prócz kary sądowej, tracą posady, a ich żony i dzieci prawo do jakiegokolwiek zaopatrzenia. Sami chyba muszą iść z łopata na zarobek, bo do czego innego nie są zdolni. Takie to skutki lekkomyślności i życia nad stan. Kolejarze, których zaaresztowano, mieli się nie źle, tysiące innych funkcjonaryszów państwowych chętnie zamieniliby się z ich losem, dlaczegoż więc dopuszczali się oszustwa, ryzykowali całą przyszłość rodziny? Z pewnością nikt ich teraz szczerze nie żałuje, współczucie towarzyszy tylko biednym rodzinom, które z winy ojców czeka nędza. Rzecz dziwna, sądy ustawicznie pakują funkcjonaryszów kolejowych do kryminału za kradzieże i oszustwa, ich rodziny niszczej, mimo to nowi funkcjonarysze kolejowi wstępują w ich ślady. Gdzie szukać przyczyny tej deprawacji i zaślepienia? Chyba tylko w alkoholu, zaciemniającym umysł, w bucie, zarozumiałości i życiu nad stan, czem grzeszy wielu, dobrze się mających kolejarzy. Kiedyż wśród nich nastanie upamiętanie?

Kolejarze burzą się na nowo z tego powodu, iż rząd nie zaasygnował na polepszenie ich bytu kwoty 38. milionów, jak uchwalono na posiedzeniu parlamentu w dniu 16. października 1911, tylko stara się ich zadowolnić jałmużną, przez którą biedy nie usunie. Zapowiadają też ostrzejszą walkę, jeżeli uchwała parlamentu nie zostanie wykonaną, w czem mieści się groźba biernego oporu, narażającego skarb państwa na ogromne straty, a handel i przemysł na groźne przesilenie.

Ważna sprawa dla dozorców aresztów policyjnych. P. Nowak, dozorca aresztów policyjnych w Krakowie, został przedwczesnie spensjonowany z powodu zniszczenia zdrowia nadmierną pracą. Ponadto skrzywdzono go przy wymiarze emerytury, albowiem przetożona władza tak mu ją obliczyła, jakby był obowiązany służyć lat trzydzieści pięć. Tymczasem na mocy ostatniej ustawy, regulującej pobyty sług państwowych, należało p. Nowakowi wymierzyć emeryturę w stosunku do 30. lat obowiązkowej służby, albowiem dozorcem aresztów policyjnych, na równi z agentami policyjnymi, jeden rok służby powinno się liczyć za 16 miesięcy, podobnie, jak przy żandarmerji. Ustawodawca przyznał ten przywilej dozorcem aresztów policyjnych, uwzględniając ich mizolną i niebezpieczną służbę, zapewnił im zatem krótszy czas do wysłużenia pełnej emerytury, niżeli mają dozorczy więzień w kryminałach i innych domach kary, podlegających Ministerstwu sprawiedliwości.

P. Nowak, pokrzywdzony wymiarem emerytury, wniósł przedstawienie do krakowskiej c. k. Dyrekcji policji, która mu ją zaasygnowała, atoli prośba jego nie została uwzględniona. Wobec tego wniósł przeciw roz-

strzygnięciu Dyrekcji policji rekurs do c. k. Namiestnictwa, lecz i ta władza załatwiła go nieprzychylnie. Wówczas zaapelował p. Nowak do Ministerstwa spraw wewnętrznych i sprawę całkowicie wygrał. Ministerstwo poleciło mu sprostować emeryturę w stosunku do 30. lat obowiązkowej służby, przez co otrzyma rocznie około 200 koron więcej i zwrot należitości za niespełna dwa lata ubiegłe naraz.

Wypadek ten ma wielkie znaczenie dla wszystkich dozorców c. k. aresztów policyjnych, albowiem zostało wyjaśnione w sposób legalny i stanowczy, że są obowiązani służyć tylko 30 lat do uzyskania pełnej emerytury, a jeżeli który z nich wcześniej się spensjonuje, wówczas jeden rok służby przy aresztach policyjnych ma się mu liczyć za szesnaście miesięcy.

Zaznaczamy, że sprawę tę przeprowadził p. Nowakowi przez wszystkie instancje redaktor „Głosu Służby państwowej“, bo p. Nowak, mimo przejścia na emeryturę, jest nadal członkiem naszego Stowarzyszenia i tego z pewnością teraz nie żałuje.

Najbliższe posiedzenia Wydziału naszego Stowarzyszenia odbędą się dnia 2. i 22. kwietnia bież. roku każdym razem o godzinie 7. wieczór. Upraszają się P. T. Wydziałowych o punktualne przybycie.

W sprawie rozwoju Stowarzyszenia.

Z powodu braku czasu i spóźnionej pory, nie mogłem przemówić na Walnem Zgromadzeniu. Czynię to teraz i może lepiej się stało, bo druk rozniesie moje zapatrywania po całym kraju, może jednym doda męstwa, u drugich usunie zwątpienie.

Patrzę na rozwój Stowarzyszenia od chwili założenia, wiem o wszystkim co się w niem dzieje i jego dobra gorąco pragnę. Uważam za punkt honoru z mojej strony, aby nie dać upaść temu, co dobre, szlachetne i dla ogólnego pożytku przydać się może, a takim jest właśnie nasze Stowarzyszenie.

Przeszło ono, co prawda, niejedno wstrząśnienie, lecz wyszło z nich zwycięsko! — Dlaczego? Bo ma już w sobie tyle sił żywotnych, że upaść nie może.

Zjawili się krucy, którzy dla dogodzenia własnej ambicji lub złośliwości, pragnęli przywieść Stowarzyszenie do upadku. Zaczęli więc agitować w miejscu i na prowincji, aby członkowie z niego występowali.

I co się stało? Członków ubyło, natomiast wzrosła siła Stowarzyszenia, wzrósł jego majątek i dalej będzie wzrastał.

Jaki powód tego niezwykłego zjawiska? Ten, że Stowarzyszenie dawniej za dużo wydawało pieniędzy na rzecz swoich członków, że między członkami byli naciągacze, którzy zmyślali obłożne choroby, aby jak najwięcej Stowarzyszenie wykorzystywać.

Obecnie naciągacze odpadli, nadzór został zastrzony, więc kapitał wzrasta, choć pogrzebowe się podwoiło, a znacznie podwyższono zasiłki chorobowe.

Trafiają się członkowie, którzy jeszcze teraz stawiają do Stowarzyszenia niemożliwe żądania i z bylejakiej przyczyny grożą wystąpieniem, jakby czynili łaskę Stowarzyszeniu, że do niego należą.

Tymczasem jest odwrotnie. Nie członkowie czynią łaskę Stowarzyszeniu, tylko Stowarzyszenie stało się dla nich, w najcięższych chwilach, przyjacielem, doradcą, opiekunem i źródłem pieniężnej pomocy.

Stowarzyszenie daje za dużo w stosunku do otrzymywanych wkładek. Gdzieindziej za 1 kor. miesięcznie, nadsyłają tylko gazetę i udzielają obrony prawnej. Nawet na pogrzebowe, członkowie osobno się składają, a nikt nie słyszał, aby Stowarzyszenie dawało jeszcze pogrzebowe, odprawy wdowie i zasiłki po 60 hal. dziennie na wypadek choroby na przeciąg kilku miesięcy!

Niektórym są solą w oku nagromadzone fundusze. Wołają: „Co wam po pieniądzach, użyjmy ich na agitację, na powiększenie liczby członków!“.

Na to daję całkiem prostą odpowiedź: „Z dziadami nikt się nie liczy!“.

Nasze Stowarzyszenie dlatego ciesz się szacunkiem, bo wszyscy wiedzą, że ma się czem bronić, że ma pieniądze!

Błędem byłoby wielkim, wyrzucanie pieniędzy na agitację. Członek, zwabiony przy pomocy krzykactwa, nie na podstawie własnego przeświadczenia, jest zazwyczaj złym członkiem.

Agitacja zjadłaby nagromadzone fundusze, resztę zgryzłiby między sobą członkowie wyzyskiwacze, bo i tacy mogą się trafić, i musiałoby stać się to, co mówi przysłowie; „Wśród wielu przyjaciół, psy zająca zjadły“. Towarzystwo musiałoby zbankrutować.

Należy postępować odwrotnie. Agitację puścić kantem, nie werbować nowych członków dla tego tylko, aby ich było dużo, natomiast trzeba jak najwięcej oszczędzać, aby kapitał żelazny doprowadzić do 20.000 i więcej.

Na co potrzeba tyle pieniędzy? Na to, aby członkom zabezpieczyć jak największe korzyści materialne, bo nasze Stowarzyszenie jest Stowarzyszeniem „Wzajemnej pomocy!“.

(Dokończenie nastąpi).

Koledzy! Starajcie się, aby we wszystkich czytelnich i gospodach, do których uczęszczacie, był prenumerowany „Głos służby państwowej“.

Wszystkie pieniądze, tak wkładki, jak prenumeratę za „Głos Służby państwowej“ należy przysyłać tylko na ręce skarbnika naszego Stowarzyszenia, p. Michała Orkiszę w Krakowie, Collegium Novum.

Wszelkie listy i korespondencje należy nadsyłać pod adresem sekretarza Towarzystwa p. Cyryła Onyszkiewicza, c. k. woźnego przy Administracji podatków w Krakowie, ul. Krowoderska L. 5.

Wykaz grup galicyjskiego Stowarzyszenia służby państwowej w Krakowie.

A. Grupy ukonstytuowane:

I. grupa „Uniwersytet“ Kraków. Przewodniczący: Józef Woźniczka. Sekret.: Wojciech Grabowski.

II. grupa „Szkolnictwo“ Kraków. Przewodniczący: Wawrzyniec Michalski. Sekret.: Józef Nowak.

III. grupa „Sądownictwo“ Kraków. Przewodniczący: Antoni Majewski.

IV. grupa „Dozorcy więzień“ Kraków. Przewodniczący: Jan Kornaś. Sekret.: Jan Podoba.

V. grupa „Skarbowość“ Kraków. Przewodniczący: Jan Broda. Sekret.: Franciszek Błachut

VI. grupa „Skarbowość“ Kraków. Przewodn.: Józef Sokalski.

VII. grupa. Funkcjonariusze c. k. Policji w Krakowie.

VIII. grupa Podgórze. Przewodniczący: Jan Drwał. Sekretarz: Michał Pańczyszyn.

IX. grupa Wieliczka. Przewodniczący: Mikołaj Pietruszewski. Sekretarz: Kazimierz Rudek.

X. grupa Niepołomice. Przewodniczący: Jakób Zajęc.

XII. Żywiec. Przewodniczący: Trybalski Franciszek. Sekretarz: Paciorek Jan.

XIV. grupa Sanok. Przewodniczący: Józef Szuber. Sekretarz: Paweł Dziuban.

XV. grupa Przemyśl. Przewodniczący: Franciszek Kłakowicz, podurzędnik.

XVI. grupa Przeworsk. Przewodniczący: Michał Puchalski.

XVII. grupa Stary Sącz. Przewodn.: vacat.

XXI. grupa Zabie. Przewodniczący: Krempa.

XXIV. grupa Bóbrka. Przewodniczący: vacat.

XXV. grupa Borszczów. Przewodniczący: Jakób Wieszczyk. Sekretarz: Paweł Świder.

XXVI. grupa Gródek Jagielloński. Przewodniczący: Bazyl Andrusków, c. k. woźny sąd. Sekretarz: Feliks Górski, posł. sąd.

XXVII. grupa Lubaczów. Przewodniczący: Władysław Sokołowski, woźny sąd. Sekretarz: Józef Bernacki, posłaniec sąd.

XXXII. grupa Tarnobrzeg. Przewodniczący: Jan Dąbek, Sekretarz: Kazimierz Siadek.

XXXV. grupa Zborów. Przewodniczący: Kazimierz Grygier. Sekretarz i skarbnik: Przeszlakowski Szymon. Zastępca: Kuchciński Jan.

III. grupa Bochnia. Przewodniczący: Kasper Stefanik. Sekretarz: Kruczek Józef.

LVII. Grupa Jarosław. Przewodniczący Kociuba Wincenty. Skarbnik Franciszek Rudy. Zastępca skarbnika Mikołaj Hawrylak.

LXXIX. grupa Kutry. Przewodn.: Łukasz Isterowicz. Sekr.: Antoni Piątek. Skarbnik: Hieronim Dudiak.

Grupy wymagające ukonstytuowania się: 63. Jaworzno, 19. Kolbuszowa, 70. Liszki, 71. Nowy Targ, 20. Ropezyce, 36. Sokal, 72. Stara Sól, 39. Stanisławów, 67. Zmigród.

OGŁOSZENIA.

OSKAR DOENING
NAUCZYCIEL TAŃCÓW

w Krakowie, ulica Lubicz L. 13
(obok browaru WP. Gótz, lokal własny)

udziela lekcyj tańców.

Wpisy przyjmuje codziennie od godziny 5-9 wieczór, zaś w niedziele i święta od godz. 9-12 w południe.

UWAGA: Lekcje odbywają się na żądanie w kółkach zamkniętych.

Dla Rodzin Członków Stowarzyszenia „Służby Państw.” całkowity kurs 10 koron.

NAJTANIEJ

zegarki

łańcuszki, pierścionki oraz wszelkie

WYROBY JUBILERSKIE

poleca

EMIL GOLDWASSER

W KRAKOWIE, UL. GRODZKA

Nr. 25 obecnie Nr. 25

(w pobliżu Magistratu).

TELEFON NR. 2361.

Na składzie: łyżki, łyżeczki srebrne i wszelkie wyroby z chińskiego srebra.

ZA DARMO i opłacone wysła bogato ilustrowane cenniki.

Emerytowany c. k. oficyał policyi

ANTONI HORAK

prowadzi obecnie

ZAKŁAD POGRZEBOWY

swej żony Józefy Horakowej (dawniej Nowińskiej)

ulica Mikołajska 14, Telefon 248

i urządza pogrzeby po niskich cenach.

J. K. KURKIEWICZ

Kraków, ul. Grodzka 7.

Telefon Nr. 1201.

Pierwsza krakowska elektromotorowa

FABRYKA WEDLIN I DELIKATESÓW

wysyłki skutecznie się odwrotnie za zaliczką.

 Słonina i smalec zawsze na składzie.

TUTKI-KOSMOS

POLECA FABRYKA
ST. WOŁOSZYŃSKIEGO
w KRAKOWIE, Krupnicza 21.

• DO NABYCIA •
w trafikach i handlach!